

[Skovmand.]

tog en lignende stilling og fik også italienske firmaer fra at medvirke i projektet, så det er ikke helt så enestående en stilling. Tværtimod kan man sige, at andre er begyndt, og at vi kunne følge efter.

Men bortset fra det må man vel også spørge: kan vi moralsk holde til, bare fordi der her er tale om at tjene nogle penge, uden videre helt at se væk fra vore almindelige synspunkter? Jeg er nemlig ikke i tvivl om, at hele den danske befolkning er imod det, der foregår i portugisisk Afrika. Kan vi moralsk holde til en så helt anderledes handle måde, bare fordi der er tale om at tjene penge?

Hr. Haunstrup Clemmensen var inde på det problem: hvis man lod være med at handle med diktaturer, hvor mange lande blev der så tilbage? Men dette her er ikke et spørgsmål om diktatur og demokrati, og jeg vil i og for sig sige, at jeg ikke håber, hr. Sigsgaard har fået hr. Haunstrup Clemmensen på afveje i dette spørgsmål. Jeg tror, at i det store flertal af diktaturstater gavner man ved en samhandel. Det gælder de østeuropæiske lande, det gælder Spanien, det gælder Grækenland. En handel med dem vil i almindelighed komme hele befolkningen til gode. Men det kan den ikke gøre i portugisisk Afrika. De 98 pct. af befolkningen, der er afrikanere, får ingen glæde af handelen, de får ingen glæde af investeringerne. Disse investeringer bruges til at føre krig mod dem med.

Af disse grunde vil jeg gerne stemme for hr. Sigsgaards dagsorden.

Jeg vil lige til sidst komme med et par spørgsmål til hr. Per Hækkerup, som har udvist en beundringsværdig iver for at blive venstreorienteret på det udenrigspolitiske område, efter at socialdemokratiet har mistet regeringsmagten. Det vil jeg gerne anerkende, vil jeg sige. Men hr. Per Hækkerup kan vel ikke helt løbe fra de ting, der skete i hans regeringstid, f. eks. at man, dengang Danmark gik med på den internationale blokade af Rhodesia, sluttede en række aftaler med rhodesiske firmaer, der betød, at vi i det første år efter boykottens gennemførelse importerede meget mere fra Rhodesia, end vi havde gjort hele det foregående år. Jeg synes egentlig, at det er for billigt sluppet, hvis det skal se ud, som om socialde-

mokratiet vil føre en virkelig aktiv politik mod Portugal bare ved den bemærkning, der er kommet i betænkningen, og det, hr. Per Hækkerup sagde her for et øjeblik siden. Skal der virkelig føres en aktiv politik over for Portugal, skulle man vel faktisk gå over til at nedlægge forbud mod, at de pågældende virksomheder overhovedet investerede i de portugisiske områder. Jeg ville egentlig synes, det var rart, om hr. Per Hækkerup ville klarlægge forholdene på dette punkt.

Per Hækkerup: Jeg går ud fra, at når hr. Skovmand spørger mig, som han gør, er det, fordi det samme, der er sagt og forklaret hr. Skovmand i udvalget, også skal siges her i salen.

Det grundlæggende synspunkt er, at hvis FN igennem en beslutning i sikkerhedsrådet vedtager at iværksætte sanktioner, kan dette være det retsgrundlag, hvorpå den danske stat, med gyldighed over for borgerne, iværksætter forbud mod at foretage de handlinger, der er forbudt i henhold til FN's beslutninger. Det synspunkt er rigtigt, det synspunkt bør følges, og det plejer vi at gøre; jeg tror ikke, jeg kender noget tilfælde, hvor vi ikke har gjort det.

Hvor det derimod drejer sig om vedtagelser, som i formen er resolutioner, rekommandationer i FN's generalforsamling, er der tale om henstillinger til staterne. Vi mener ikke, at sådanne henstillinger kan danne retsgrundlag for, at Danmark forbyder danske borgere at foretage sig det ene eller det andet. Men vi mener, at henstillingen bør følges, så langt det overhovedet er muligt, af statens egne handlinger, og det ville være statens egen handling, hvis man ydede eksportkreditstøtte til områder, som man fra FN's side, selv om vi ikke har medvirket i beslutningen, med flertal har henstillet til os ikke at støtte igennem samhandel. Derfor er der megen logik og rigtighed i at fastholde dette standpunkt. Det er i overensstemmelse med den praksis, der også blev anvendt under socialdemokratiske regeringer eller socialdemokratisk ledede regeringer.

Til hr. Sigsgaard vil jeg gerne sige, at jeg var fuldstændig klar over, at hr. Sigsgaard havde et videre sigte med sit dagsordensforslag end blot at få fastslået det, som vi har fastslået i vor betænkning, idet hr. Sigs-